ԺԹ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4895 — 15/28 ՄԱՐՏ 1902 — ՈՒՐԲԱԹ — 18 ՉԻԼՀԻՃՃԷ 1319 — ԺԹ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4895

درعلیه اداره‌خانه‌سی (آرمولی) غزته‌سی

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որեւէ գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱՆԻ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ԹԵՐԹԻ

Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

20 ՓԱՐԱՆԻ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան	140	գր.
» » » » վեցամսեայ	70	»
» » » » եռամսեայ	40	»
Դուրս եկեղեցիներու համար տարեկան	40	ոսկի
» » » » վեցամսեայ	20	»

Գրաքննի փոխարէն փոստային փող կ'ընդունուի, 115 դրուշի փոխ 100 դրուշի հաշուով։

Յեղափոխական ընդարձակ ծախքը բաժանորդաց կը վերադրուի։

Տեղեկութեան համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատան։

ՄԽԻԹԱՐԵԱՆՑ ԿՐԹԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԷՈՒԹԻՒՆԸ ՎԱՆԻ ՄԷՋ

Ազգային բոլոր լրագիրները մանրամասնօրէն ծանուցին թէ Հայ–Հռոմէական Մշոյ Առաջնորդ Ներսէս եպիսկոպոս Ճնաւորեան, որ առնէջ մը ի վերվանն կը գտնուի, Ս. Գեւորգեան կարեւոր մէկ թաղին մէջ, ընդարձակ գետին մը գնած է, ուր պիտի շինէ Առաջնորդարան, եկեղեցի և վարժարան, շնորհիւ այն մեծագրաւակ դրամական օգնութեան՝ զոր ստացած է Գալէն, կամ նոյն է Բրուսա-կանոպոյէն։ Ըսել է թէ քիչ առեն է Մխիթարեանները Վանի մէջ պիտի ունենան վարժարան մը, որ յաջորդ պիտի ըլլայ երբեմնի վարժարանին, ինչպէս արդէն Մուշի մէջ հաստատած են ուսումնարան մը՝ որ երբեմնի Ներսէսեան բարձրագոյն նախակրթարանին տեղը բռնած է։

Նորերդի մէջ ալ հայ ուսանողութեան մեծագոյն մասին դասախօսութիւնը տարին ձեռքն առած է, որով հայրենիքի վիճակը կը սասնան տան հեռագիրէ, զի Մշոյ Հայ–Հռոմէականոց բարձրագոյն ուսումնարանը արդէն իրեն ձգած է իր գեղեցիկ ուսանողաց բարձր նախակրթութիւնը առնել ուզող մասը, ու ծաղկեցի կամ աւարտական նախակրթարանի յարմար աշակերտները միայն թողած է տեղական աղջային վարժարաններուն։ Նոյնը պիտի ըլլայ անտարակոյս Նալ Վանայ մէջ, որովհետեւ կարելի չէ ենթադրել որ Մխիթարեանց հաստատելիք վարժարանը տեղական դպրոցներէն առաւելութիւն չունեցող բան մը ըլլայ, քանի որ թէ՛ նիւթական միջոց ունին (շնորհիւ Բրուսականոպոյին) և թէ իմացական, հետեւաբար պիտի կարենան տեղագրելի մրցում մը ընել տեղւոյն բոլոր հայ վարժարանները դէմ, որոնց նիւթական կացութեան խեղճութեան վրայ կ'աւելցուցեալ նաև յարտ-պոռ թաղականներէ և հոգաբարձուներէ կախում ունենալու անհաստատ վիճակն ու անպատեհութիւնը, ինչ որ մեր բոլոր աղգային վարժարաններու դժբաղդ ճակատագիրն է, ու անոնց մեր-լուծեան և պէտք եղած չափով չյաջողիլն գլխաւորագոյն պատճառը։

Սակայն պէտք չէ մոռնալ որ Նոյնպէս վարժարանն ալ կայ Վանի մէջ, որ իր մերձաւորագոյն մէկ քառորդ դարու յարատեւ և արդիւնաւոր գոյութեամբն անժխտելի արժանիք ու համբաւ ստացած է, բայց անիկա միայնակ ի՞նչ պիտի կրնայ ընել Մխիթարեանց դէմ, որոնց հետեւն կայ նաև Բարեգործական ազգութիւնը, մանաւանդ որ Նոյնպէս վարժարանը արտաքին ո՛ և է հասոյթ ու նպաստ չունենալով՝ իր աշակերտներուն թաշակներով է որ կ'ապրի։ Ապա, աւելորդ է ըսել թէ Մխիթարեանները ըստիպուած չեն ըլլար թաշակի քանակին մեծ կարեւորութիւն տալ, և ընդհակառակը, ձրի կամ խիստ անէնչան թաշակով աշակերտ պիտի ընդունին, նոյն իսկ առանց գրական և դասական պիտոյքներն ալ մատակարարելով ինչպէս իրենց սովորութիւնն է գաւառներուն մէջ։ Այդ պարագան բնականաբար անմրցելի կը մնայ։ Ասկէ զատ, Նոյնպէս վարժարանը կնգրանական դիրք մը ունի, որ կը սնանի տեղական նախակրթարաններէն ելլող ընթացաւորա կամ կիսաւարտ աշակերտներով, որոնք եթէ դիմեն սկսին դէպ ի Մխիթարեանց վարժարանը, ինչ որ հաւանական է, այն առեն հետեւանքը յայտնի է թէ ի՞նչ կ'ըլլայ։

Այսպէս թէ այնպէս, Մխիթարեանց Վանի մէջ սկսելիք կրթական գործունէութիւնը, որ կ'աւելնայ Մուշի մէջ, արդէն սկսած ու յաջողութեամբ առաջ տարած նմանօրինակ աշխատութեանց վրայ՝ կարեւոր երեւոյթ մը է որ պէտք չէ անուշադիր անցնի իրեն անկարեւոր, վասն զի պէտք է գիտնալ թէ Բրուսականան զարթող տեղը չէ որ այնքան ձեռնտուութիւն ըրած է ճշտեան և պնդակազմ Ս. Մեկնոց հայթայթելով իրեն չենելու Առաջնորդարան, եկեղեցի և վարժարան, առանց ի նկատ առնելու թէ չատ փոքրիկ հօտ մը միայն ունին դեռ, և անշուշտ մեծ յոյս ունենալով թէ տիպ մեծնայ ու ամի ունիկ։

Բայց թէ որո՞նց զարգացումներն է յատուկ դիտողութեան ենթարկել Մխիթարեանց կամ անոնց եռեւեռն գործող Բրուսականոպոյի այս բոլոր լանգերը միանգամայն, և ի՞նչ միջոցներ ձեռք առնելու է մեր ժողովրդեան կրթական ու կրօնական ցանկազատնէշը ամրապէս զաշտանելու անոնց դէմ, արդէն յայտնի է՝ Պարիզաբարանի։

Գալով բուն իսկ տեղական ժողովուրդին, ինչպէս յայտնի է, ձեռնարկած էր անիկա Գաւառական Ժողովի կազմութեանը՝ Օրէնքի սահմանին մէջ, որպէս զի առաջնորդական ընտրութիւն կատարել կարելի ըլլար, և բնական է թէ առանց այդ Ժողովին կազմութեանը ուժմանակայ վարչութեան ու Տեղական դրութիւնը միայն կրնայ չարաչարուիլ։

ՑՈՒՍԱՆ

ՆԱՄԱԿ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԷՆ

(Թղթակցութիւն «Արեւելքի»)

Քեսր. 21ի հինգշաբթին.—Ս Պատարագ Ասորւոց վանքին մէջ — Բուն Բարեկենդանի կիրակին —Մեծ-Պանքի Ա. օրը — Մեր ցնորհակալութիւններ.— «Սուրհանդակ»ի դիտողութիւնը։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, 25 փետր.

Զարմանութիւններու հօթեւակն է՝ ուր հոգեզարհուրելի յիշատակներ կը գրաւեն մեր բովանդակ հոգիները։ Տակաւին սոյն տիւատակներուն մէջ Երուսաղէմ երթալ չէ՛ մոռցած իր բարեկենդանական օրերուն վերջին հինգշաբթին՝ որ այս տարի փետրուարի 21ին տեղեկացաւ։

Ժամանակաւորապէս վարժարանի սաներն էին, նոյն օրը տարին դերակատարները, ինչպէս սարկաւագ եղբայրները՝ Ս. Սեբաստացի տարին։ Նոյն օրը եկեղեցին կանոնիէն կը սկսի սակայն չի մոռնար ըսել թէ՝ օրուան նպատակը չեղեալ է՝ չորեքշաբթի իրիկուն։

Այնքան բան կարմրագոյն է այն իրիկունն ու առաւօտ՝ եկեղեցիին մէջ, կարմիր են վարդապետներու փիլոնները ու շուրջառները, կարմիր են սարկաւագներուն ու դպիրներուն շապիկները, կարմիր են նաև եկեղեցիին մէջ գտնուող փառքերը՝ սկսեալ սեղաններու զգեստներէն մինչեւ առաքելական ու պատրիարքական սիրոյնները։ Ս. Պատարագը. ըստ սովորութեան, մասայր գաղթականներու ընդհանուր տեսչէ Տ. Եղիշէ վարդապետ Զիլինկիրեան՝ Բազէշի նախորդ Առաջնորդը, իսկ Ամեն. Ս. Պատարագը Հայրը դեղեցիկ քարոզ մը խօսեցաւ՝ որ լաւ ազատութիւն մը թողուց բոլոր ունկնդիրներուն վրայ։

Ց-ղորդ օրը ուրբաթ առաւուն ժամերգութենէն հանդէսով գնաց Ասորիներու վանքը, ի գլուխ ունենալով Լուսարարապետ Տ. Սահակ Սարգսեանը և ըստ նախնական սովորութեան, մեր վարդապետներէն մէկը, հո՛ն. Ս. Մարկոս Աւետարան էջ Եղեգեցիին մէջ մասայ պատարագը։ Տ. Սահակ Սրբազան գեղեցիկ քարոզ մը խօսեցաւ՝ ի վերս հանելով պատմական ակնարկութիւններով, ի վարուց անոնք մեր և ասորական ազգի միջեւ ամրացնդուած կրօնական անխարութիւնն ու յարաբերութիւնները։ յետոյ Ասորական Ս. Հայրերը ու պատմագիրները, և երկու ազգերու սիրելի յարաբերութեանց անուականութեանը համար սրտագին բարեմաղթութիւններ ըրաւ։

Այս տարի թէպէտ խիստ սակաւաթիւ են մեր ուխտաւորները բազմաթիւ կնոջ կոյս օտարազգիները։ Երուսաղէմ լցուած են, այսօր մանաւանդ՝ թէեւ մէկ քանի օրուան համար, Ամերիկայէն եկած 800ի չափ զրօսաշրջիկներ. որոնք Բարեկենդան օրերուն մեծ փայլ մը տուած են իրենց զանազան տարազներովն ու որ դուշարդերովը։ Մեր ուխտաւորներն ալ ո՛չ սակաւ զուարթացուցին մեզ ու վերդարձուցին մեր վանքի լուութիւնը, սկսեալ շաբաթ օրէն, փետր. 23, մինչեւ Բուն Բարեկենդանի կիրակի գիշեր, իրենց զուարճալի խաղերովը, վանքի ընդարձակ ներքնաբակին մէջ։

Բուն Բարեկենդանի առաւուն, թէպէտ եկեղեցին իր սուգին մէջ, սակայն Տ. Սահակ Սրբազան փայլ մը տուաւ և մթութիւնն զատեցաւ նոյն օրուան իր յատուկ գաղտնական զանազան վանական պատարագի տակ՝ զոր կը մատուցանէր հերթապահ վարդապետը իր կարգին, Ն. Գերապատուութիւնը, իր մեղմաձայն ձայնով, կարդաց պատարագի գիրքը։ «Գոչեաց զորուքիամբ», և պատարագի արդիւնքը արդարացուցաւ նոյն մեղմութիւնը։

Ճոխ էր նոյն օրը միաբանական ճաշասեղանը, ինչպէս ճոխ էին նոյն շաբթուան ուրբաթի ամէն օրերն ալ, սակայն ընթրիքի սեղանը՝ որ լուսաբարձուած էր, մասնաւոր պատկառանք մը կ'ազդէր ամէնուն վրայ։

Նոյն իրիկունը, սովորականէն շա՛տ ուշ, իրիկուան ժամ 11ուկէսին արուեցաւ միաբանական ընթրիքի ազդարար նշանը. այսինքն՝ սովորականէն երկու ժամ առաջ։ Ընդարձակ ու երկայն սեղանաւորը լուսաւորուած էր և Ամեն. Ս. Պատարագ Հայրը կը նախագահէր սեղանին. գինին, ազանդերները, մկրտոյր համադամները ճոխ էին հոն։ Ներկայ էր բովանդակ Միաբանութիւնը, եկեղեցական թէ աշխարհական։ Կային նաև օ՛չ-միաբան մէկ երկու հրաւիրեալներ ալ։

Տ. Սահակ Սրբազան, բարձրանալու արուեստին մէջ ամէնէն ճարտարը, բարձակ է ձեռին խօսք առնելով դիտաւորեալ Ս. Պատարագ Հայր բարեմասնութիւնները. սրտագին ուրախութիւն յայտնելով որ՝ Աստուած ա՛յս տարի ալ Միաբանութեան պարգեւեց՝ իրեն ամենասիրելի Ս. Պատարագին անդին կեանքը. յետոյ նպատակեցաւ հիւանդութեան մը՝ որ ա՛յնքան վիշտ ու մտահոգութիւն պատճառած էր ամբողջ Միաբանութեան, մանաւանդ իրեն (Սահակ Սրբազանի) որ նոյն տարիները պաշտօնով Աստու կը գտնուէր և աչքէ հեռու, բնականաբար ուելի՛ մտքով ալ զգար։ Ուրախութիւն յայտնեց թէ՝ Ն. Բ. Սրբազնութիւնը, քաջառոյգ վիճակի մէջ, այս Բարեկենդանին ալ, շուրջը հաւաքած իր հոգեսուն սիրելի զաւակները, հոգեւարպէս և իրեն գուրգուրելի հայր, կը մխիթարէ զանոնք։ Մաղթեց որ երկար տարիներ պատ(պ)ուէ՝ իրենց ծերունափառ բազմարդիւն Պատրիարքին։

Լիճաձայն կեցցեներով ու բուռն ծափերով ողջունուեցաւ Ն. Գերապատուութեան այս բարձրագոյնը ու գեղեցիկ երգեցիկ խօսքը։ Ս. Պատրիարք Հայրը։ հայկական ուրախութեամբ լցուած ու մեծ տան մը պատկառելի նահապետի յատուկ գուրգուրելիք գարձուածներով, օրհնեց Միաբանութիւնը։

Նշգերու ընդմիջումներով՝ Տ. Սահակ Սրբազան ուրիշ զանազան բարձակառաներ ալ արտասանեց, որոնցմէ եռաքը, եկեղեցիին ժամասաց երկու Հայրսուրբերները Ս. Պատրիարք Հոր առթիւ յատուկ կոնդակ մը և, Հրամայեա՛, Տ՛r orննուրեամբ՝ ասել սարով բարձրացուցին Ն. Բ. Սրբազնութեան օրհնութիւնները՝ որոնք առաւօտին չեղեալ ուրեմն՝ եղիցի՛ եղիցի՛ մաղթանքներու գեղեցիկներով։

Բարեկենդանի սեղանին սոյն հանդիսաւոր և օրհնելի արարողութիւնը տեւեց երեք քառորդ ժամ, որմէ եռաքը սկսաւ Աբեղաբարոյ իր վանական համեստութիւնը մէջ։

Այսօր, երկուշաբթի, Մեծ–Պահքի առաջադիր Բարեխօսանք, եկեղեցին բոլորովին սգազգեստ է՝ ուր բոլոր ուխտաւորները հաւաքուած են լսելու համար լուացարան՝ սրբեցարան՝ զոր ընթերցաւ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը և ապրդու խրատական քարոզ մը ալ խօսեցաւ՝ բացատրելով Պահքին նշանակութիւնը, ապաշխարութեան կարեւորութիւնը և այլն և ամենուն Ս. Զատիկ բարեմաղթեց։

Բարդէն եռաքը, բոլոր միաբանութիւնը և ուխտաւորները Ն. Սրբազնութեան Ակը համբուրելով Մեծ-Պահք շնորհաւորեցին։ Այն արարողութիւնը, ըստ սովորութեան, կրկնուեցաւ Պատրիարքարանի սրահին մէջ ալ, ուր Ն. Բ. Սրբազնութիւնը ընդունելով բոլոր Միաբանութեան անդամներն ու ժամանակաւորապէս վարժարանին սաները, օրհնեց ամէնքը և բարեմաղթութիւններ ընդունեցաւ։

Այս պահուս, երբ սոյն տողերը կը գրեմ, ժամը 3ն է։ Շուրջս ամայութիւն մը կը տիրէ, ձայն ձուն չկայ վանքին մէջ։ Ամէնքն ալ գրեթէ դուրսն են։ Զինքն հոս լեռ, Արբա հոր, Նեբիսֆոր Գալենթա, Գոթամանի ելեւ. լեռն են մարգկային բազմութեամբ՝ ամէն տղայ, ամէն կրօնքէ և ամէն դասակարգէ։ Ասոնք ասրածնուած են՝ ամէնքն ալ, կապոյտ երկինքին տակ, գեղանիշող գալարներու վրայ՝ զոր գարնան առոյգ արեւը ծաղկներով զարդարած է։ Կ'ուտեն, կը խմեն համով հոսով՝ մի՛ միայն Մեծ-Պահքի առաջին օրը նուիրագործելու և կամ եթէ ճիշդը կ'ուզէք իմանալ, առաւօտէ մինչեւ իրիկուն ուխտաւորով՝ որ կորսուած Մեծ-Պահքը գտանեն ու քաշելով քաշկռտելով Երուսաղէմ բերեն։

Իսկ այս տարուոյ գրողը՝ զոր Մեծ-Պահքը արդէն ամենեցի ի վեր պաշարած է իր վատառոյզ վիճակին մէջ և որ չուզեր զրկել Աբեւելքի յարգելի ընթերցողները սաղիմական հրապոյրներէն, այս տողերը գրողը, կ'ըսեմ, Վերոյ անհունապէս կը մխիթարուի, երբ կ'իմանայ իր սարսած մասնաւոր շնորհակալութեան նամակներէն թէ՝ Ու դատաւորը Վիլլօրիէի երկնցնելով նամակը. չոր չեշտով մը ըսաւ.

—Այս նամակը ձե՞ռք չէ. հայեցէ՛ք։

Ու Վիլլօրիէ գլուխը ձեռքերուն մէջ առած՝ ճակատը կը չփէր ուժգնօրէն, ը սեղով.

—Իրաւ որ տհաճելի բան է ինքզինքը պաշտպանել մեռեալի մը, ուրուականի մը դէմ...

Զդաձգական հեծկլտանքներ ունեցաւ Ժան։ Դատաւորը, վերջին անգամ ըլլալով յաւելց.

—Վիլլօրիէ, լսեցէք ձեր վրայ ծանրացող ամբաստանութիւնները։ Ընելիք մը ունի՞ք դուք։

Ժան չլսեց դատաւորին հարցումը եւ չպատասխանեց։ Գ. Մարսել Պրանսան նշան մը ըրաւ պահակներուն, որոնք ներս մտան բռնած տարաշորդելու համար Ժանը։ Մեկնելէ առաջ. Ժիլվարտէն իր պաշտպանելու ձեռքը սեղմեց, ըսելով.

—Բաղդութիւնդ մի կորսնցներ։

Դատաւորը և փաստաբանը միակ մնացին։

—Դորթը շատ դէշ գործուածք մը կ'ուզէ ձեր պաշտպանելուն համար... Այս նամակները լրիվապէս են։

—Եթէ կնոջ ըլլան։

—Ընդհուպ երեւան պիտի հանեն ամենայն... բայց դուք կը հաւատա՞ք այդ պատմութեան, այդ վէպին...

—Եթէ էրիկ մարդ մը ըլլար ընողը չէի հաւատար, բայց կին մը ըլլալուն, կը հաւատամ։ Երբ կիները վրէժ լուծեն, չափէն ուելի վայրագութիւն կը դնեն անոր մէջ, ամէն ոեպ թափելով անոր կատարելու յաջողութեանց համար։ Մենք այրերս պիտի ընկրկինք այդպիսի վրէժխնդրութենէն առաջ, թէեւ մեր կիրքը ո՛չ հուզ բուռն ըլլայ։

—Աղրակայենք։ Ժան Վիլլօրիէ դէշ կերպով կը պաշտպանէ ինքզինքը։ Ամէն ինչ կ'ամբաստանէ զայն։ Այն վայրագ անարգերութեամբ, որով լքած է Ռոզ-Մանոնը, մայր ըլլալու վիճակին մէջ, հակակրելի մէկը կը դարձնէ զայն։

—Իրաւացի է ձեր ըսածը, սակայն...

—Արդարութիւնը ատոր վրայ չի հիմնուիր։ Առաջ առնինք մեր եզրակացութիւնը։ Ռոզ և Ժան իրար կը սեռնէին, ասիկա ապացուցուած է։ Նոյն ինքն Ժան կը խոստովանի թէ մանկամարդ աղջիկը իր տունը գացած է... ինչո՞ւ համար... Ասիկա հիմարամտութեան երեւոյթ մը կու տայ երեւան հանուած նամակներուն... Հապա գաշոյնին գաղտնիքը։ Վիլլօրիէ չի բացատրեր զայն... Ո՞ւր դնենք իր սարսափը, Ռոզի գիտակին առջեւ իր անմիջական փոխուստը... Ասոնցմէ զատ պէտք է դիտել որ ամբաստանելը նեղութեամբ կը պատասխանէ իրեն եղած հարցումներուն, բնաւ շուրջը տեղեկութիւն տալ առանձին գործուած օրը սպասած աղջկան վրայ։ Կարծես թէ կը վախնայ այդ աղջկան անունը տալու, որ թերեւս ամէն ինչ երեւան հանէ այս կնճռոտ գործին մէջ և իրեն համար դատապարտութիւն մը ըլլայ։ Թէ մը համակարծիք չէ՞ք ինծի, պարոն Ժիլվարտէն։

(Շարունակելի)

—)(24)(—

ԺԻՒԼ ՄԱՔԻ

ՌՈԶ–ՄԱՆՈՆԻ ՎՐԷԺԸ

Գ

ՄԵՌԵԱԼԸ ՎՐԷԺ ԿԸ ԼՈՒՄԷ

Գահ մը լռելի յետոյ՝ դատաւորը յարեց.

—Ձեր երկրորդ նամակը պատասխանն է այն տողերուն որով Ռոզ Մանոն ձեռ կը խնդրէր սիրոյ բոյն մը բնաբել Բարիզի մէկ անկիւնը։ Ասիսկ ձեր նամակը։

—Ահա՛ զիս դարձիալ ինքս պղտասեմ։ Իմ կուգայս հոն պիտի սպասեմ քեզի. հոնկէ արագօրէն պիտի երթանք մեր սիրուն բնակարանը։

Փաստաբանը ընդմիջեց.

—Պարո՛ն դատաւոր. պէտք է դիտել որ այդ նամակներուն մէջ ամէն ինչ տարտամ ձգուած է. որպէս զի կատարուած գնութիւնները ի դերեւ ելլեն։

Դատաւորը չպատասխանեց այդ դիտողութեան։

—Ասիսկ երկու նամակներ ալ, որոնք իրարմէ հինգ օրուան թուականի տարբերութիւն ունին։ Անոնցմէ մէկուն նմէջ գրուած է։—«Վաղը կրնա՞ս գալ զիս գտնել ժամ 4ին, գիտա՞ս թէ ո՞ւր։» Ուրիշներ ալ կան, որոնցմէ մէկուն մէջ ներսում կը խնդրէք ժամադրութեան ներկայ չգտնուելնուդ համար, որ ձեր սէրը պաղելէն առաջ եկած է, թէեւ հիւանդ ըլլալդ կը պատրուակէք։ Մանկամարդ աղջիկը մատանոյնութիւն ցոյց կու տայ՝ այդ նամակը առնելով։ Բաւական տաեն կ'անցնի, Ռոզ ինքզինքն անոյշ նամակ մը կ'ուղղէ ձեզ, որ արգարութեան համար նշանակութիւն ունի։ Այդ նամակին մէջ Ռոզ-Մանոն ձեր երկրորդաւ լռութիւնը պարարակելով կ'ըսէ. «Ինչո՞ւ համար նամակ չես գրեր ինծի. այսքան տանէ՛ի վեր։» Ընդունելով հանդերձ թէ այս ամէնը յարիւրուած պատմութիւն մը ըլլայ։ Հարց է խոստովանիք որ շատ դարմանալի է ինքնին։

—Ռոզ ամէն բան կանխատեսեր է։

—Ընել է միշտ կը պնդէք թէ չինծու են այս նամակները։

—Այո՛։

—Ռոզի սա տողերը. «Քեզի երկար նամակներու չեմ սպասեր, այլ կը խնդրեմ որ ինծի գրելէ չդադրիս...» արգանդ չէ դատած ձեր սրտին մէջ։ Երկուներեք անգամ միայն կը պատասխանէք անոր. և ի՞նչ նամակներ։ բառերէն կ'ցնէք։—«Իմ փոքրիկ Ռոզս, փոքրիկ, կարելի՞ ըրի, բայց ամէն բան լմնցած է ա՛լ։... Զեմ սիրեր քեզ... Ինչ հարկ քաշքրտել այնպիսի սէր մը, որ ի վերջոյ քեզի ալ տաղտկացուցիչ պիտի թուի։ Լաւ յիշատակ մը պահե՛ք իրարմէ։ ուրեմն մե՛ռ բարով, Ռոզ։» Մանկամարդ աղջիկը արտասուքով կը պատասխանէր ձեզի և դուք կը սպառնայիք։ Հոս ձեր կացութիւնը ծանրակշիռ կը դառնայ։ զայրոյթը կը պատէ ձեզ, այնպէս որ ձեր նամակներէն մէկուն մէջ կը գրէք։—«Եթէ նորէն փոր ձեռ գալ, գոց պիտի գանես դուռը։ Ռոզ ոգասութիւնդ արդեւք չեմ ըլլար, ինչ որ կ'ուզես ըրէ, բայց զգուշացիր իմ ատելութիւնս խոշընդոտ ըլլալէ։

Ու դատաւորը Վիլլօրիէի երկնցնելով նամակը. չոր չեշտով մը ըսաւ.

—Այս նամակը ձե՞ռք չէ. հայեցէ՛ք։

Ու Վիլլօրիէ գլուխը ձեռքերուն մէջ առած՝ ճակատը կը չփէր ուժգնօրէն, ը սեղով.

—Իրաւ որ տհաճելի բան է ինքզինքը պաշտպանել մեռեալի մը, ուրուականի մը դէմ...

Զդաձգական հեծկլտանքներ ունեցաւ Ժան։ Դատաւորը, վերջին անգամ ըլլալով յարեց.

—Վիլլօրիէ, լսեցէք ձեր վրայ ծանրացող ամբաստանութիւնները։ Ընելիք մը ունի՞ք դուք։

Ժան չլսեց դատաւորին հարցումը եւ չպատասխանեց։ Գ. Մարսել Պրանսան նշան մը ըրաւ պահակներուն, որոնք ներս մտան բռնած տարաշորդելու համար Ժանը։ Մեկնելէ առաջ. Ժիլվարտէն իր պաշտպանելու ձեռքը սեղմեց, ըսելով.

—Բաղդութիւնդ մի կորսնցներ։

Դատաւորը և փաստաբանը միակ մնացին։

—Դորթը շատ դէշ գործուածք մը կ'ուզէ ձեր պաշտպանելուն համար... Այս նամակները լրիվապէս են։

—Եթէ կնոջ ըլլան։

—Ընդհուպ երեւան պիտի հանեն ամենայն... բայց դուք կը հաւատա՞ք այդ պատմութեան, այդ վէպին...

—Եթէ էրիկ մարդ մը ըլլար ընողը չէի հաւատար, բայց կին մը ըլլալուն, կը հաւատամ։ Երբ կիները վրէժ լուծեն, չափէն ուելի վայրագութիւն կը դնեն անոր մէջ, ամէն ոեպ թափելով անոր կատարելու յաջողութեանց համար։ Մենք այրերս պիտի ընկրկինք այդպիսի վրէժխնդրութենէն առաջ, թէեւ մեր կիրքը ո՛չ հուզ բուռն ըլլայ։

—Աղրակայենք։ Ժան Վիլլօրիէ դէշ կերպով կը պաշտպանէ ինքզինքը։ Ամէն ինչ կ'ամբաստանէ զայն։ Այն վայրագ անարգերութեամբ, որով լքած է Ռոզ-Մանոնը, մայր ըլլալու վիճակին մէջ, հակակրելի մէկը կը դարձնէ զայն։

—Իրաւացի է ձեր ըսածը, սակայն...

—Արդարութիւնը ատոր վրայ չի հիմնուիր։ Առաջ առնինք մեր եզրակացութիւնը։ Ռոզ և Ժան իրար կը սեռնէին,

Ռեգենտաթաղ Լուսնի Շուլլի տարեդարձի առթիւ Ֆրանսիոյ Գիտութեանց Ակադեմիան հեռագրեր ստացաւ։ Բոլոր գիտնականներ, որոնք կ՚ուզեն մասնակցիլ տօնախմբութեան, պիտի հրաւիրուին։

—Ինչ գեղեցիկ է, ասաց Ալիսան, երբ մարդ ամբողջ գիշեր չի քնանար։

—Ինչ սատանայներ։

—Ինչպէս, ասաց Ալիսան, ամբողջ գիշեր չի՞ քնանար։

—Ոչ, ասաց Ալիսան։

—Ինչպէս կարելի է, ասաց Ալիսան։

—Ինչպէս կարելի է, ասաց Ալիսան։

—Ինչպէս կարելի է

Ամեն Ուրբաթ

ԱՐԱՐԱՏ

Գրասենեակ՝ Թիֆլիս, Գ. Գ. Գ.

ՀԱՅԿ ԴՈՒՌՍ

ԲՈՒՍԱՅԻ ԱՌԱՋԻՆ ԵՎ ԱՄԵՆԱՀԱՅՏՆԻ ԳԻՆԵՂԱՆՈՑ

Հիմնեալ 1843թին

1902 Ցուցակաւոր 11ին արշաւուրեալ

գրամ՝ 1,506,000,000.

1901ին ապահովագրեալներուն եղած փոխատարելի գումարը՝ ֆր. 34,000,000.

Լև Հիմ Բմրգ 600,000ին ապրիլ

ապահովագրելի գումարներ, որոնք ի մեզ տարուն ալ Կայսերական Դիպլոմատական Գրասենեակներ, և որոնց մեր տարեկան հաշիւներուն մէջ կ՝ երևնան։

Լև Հիմ Բմրգ 4 ապ 100 տարեկան ապահովագրութիւններ։

Լև Հիմ Բմրգ 4 ապ 100 տարեկան ապահովագրութիւններ։

Զ. Ա. ՀԱՅԱՐՈՒ ՎԱ ԸՆԴ.

Տնտեսական գրքեր և թարգմանութիւններ։

Ս. ԶՈՒՄԱՆՈՎԻ

Գրասենեակ՝ Գալաթիոյ Գլխաւոր Հեղինակ։

ԳՈՒՄԱՐՈՎ ՄԱՅՈՒՄ ԱՅՍՏԵՂ ԵՎ ԱՅԼ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ

Ս. ԶՈՒՄԱՆՈՎԻ

Գրասենեակ՝ Գալաթիոյ Գլխաւոր Հեղինակ։

Լև Հիմ Բմրգ 600,000ին տարեկան ապահովագրելի դեղեր։ Ամենայն տեսակ դեղեր։ Ամենայն տեսակ դեղեր։

Լև Հիմ Բմրգ 34,000,000. գումարաչափ դեղեր։

1901ին ապահովագրուած դեղեր

1902 Ցուցակաւոր 11ին արշաւուրեալ

գրամ՝ 1,506,000,000.

Հոս փոխադարձ, հիմնեալ 1843ին

ՀԱՅԿ ԴՈՒՌՍ

ԱՌԱՋԻՆ ԵՎ ԱՄԵՆԱՀԱՅՏՆԻ ԳԻՆԵՂԱՆՈՑ

Հիմնեալ 1843ին

1902 Ցուցակաւոր 11ին արշաւուրեալ

գրամ՝ 1,506,000,000.

1901ին ապահովագրեալներուն եղած

Լև Հիմ Բմրգ 600,000ին տարեկան

Լև Հիմ Բմրգ 34,000,000.

գումարաչափ դեղեր։

1901ին ապահովագրուած դեղեր

Լև Հիմ Բմրգ 4 ապ 100 տարեկան ապահովագրութիւններ։

Լև Հիմ Բմրգ 4 ապ 100 տարեկան ապահովագրութիւններ։

Զ. Ա. ՀԱՅԱՐՈՒ ՎԱ ԸՆԴ.

Տնտեսական գրքեր և թարգմանութիւններ։

Ս. ԶՈՒՄԱՆՈՎԻ

Գրասենեակ՝ Գալաթիոյ Գլխաւոր Հեղինակ։

ԳՈՒՄԱՐՈՎ ՄԱՅՈՒՄ ԱՅՍՏԵՂ ԵՎ ԱՅԼ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ

EMULSION SCOTT

ՍԱՀՄԱՆԱՊԱՏ ԿԱՐՄԻՐ ՅԱՂԹԱՆԱԿ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳԻՆԵՂԱՆՈՑ ԵՎ ԱՅԼ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ

Ամենայն դեղատուներու մէջ։

Գլխաւոր գործակալ՝ Ս. Զումանով

Գալաթիոյ Գլխաւոր Հեղինակ։

ԱՆՈՒՇԱՀԱՐ ԵՎ ԱՆՎՆԱՍ ԴԵՂԵՐ

ԱՌԱՋԻՆ ԵՎ ԱՄԵՆԱՀԱՅՏՆԻ ԳԻՆԵՂԱՆՈՑ

ՊԱՐԱՆՑԻՆԵՐԸ ԵՎ ԱՅԼ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ

Հոս փոխադարձ, հիմնեալ 1843ին

1902 Ցուցակաւոր 11ին արշաւուրեալ

ԱՆՈՒՇԱՀԱՐ ԵՎ ԱՆՎՆԱՍ ԴԵՂԵՐ

ԱՌԱՋԻՆ ԵՎ ԱՄԵՆԱՀԱՅՏՆԻ ԳԻՆԵՂԱՆՈՑ

ՊԱՐԱՆՑԻՆԵՐԸ ԵՎ ԱՅԼ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳԻՆԵՂԱՆՈՑ

ՍԱՀՄԱՆԱՊԱՏ ԿԱՐՄԻՐ ՅԱՂԹԱՆԱԿ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳԻՆԵՂԱՆՈՑ ԵՎ ԱՅԼ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ

Ամենայն դեղատուներու մէջ։

Գլխաւոր գործակալ՝ Ս. Զումանով

Գալաթիոյ Գլխաւոր Հեղինակ։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳԻՆԵՂԱՆՈՑ

ՍԱՀՄԱՆԱՊԱՏ ԿԱՐՄԻՐ ՅԱՂԹԱՆԱԿ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳԻՆԵՂԱՆՈՑ ԵՎ ԱՅԼ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ

Ամենայն դեղատուներու մէջ։

Գլխաւոր գործակալ՝ Ս. Զումանով

Գալաթիոյ Գլխաւոր Հեղինակ։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳԻՆԵՂԱՆՈՑ

ՍԱՀՄԱՆԱՊԱՏ ԿԱՐՄԻՐ ՅԱՂԹԱՆԱԿ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳԻՆԵՂԱՆՈՑ ԵՎ ԱՅԼ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ

Ամենայն դեղատուներու մէջ։

Գլխաւոր գործակալ՝ Ս. Զումանով

Գալաթիոյ Գլխաւոր Հեղինակ։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳԻՆԵՂԱՆՈՑ

ՍԱՀՄԱՆԱՊԱՏ ԿԱՐՄԻՐ ՅԱՂԹԱՆԱԿ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳԻՆԵՂԱՆՈՑ ԵՎ ԱՅԼ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ

Ամենայն դեղատուներու մէջ։

Գլխաւոր գործակալ՝ Ս. Զումանով

Գալաթիոյ Գլխաւոր Հեղինակ։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳԻՆԵՂԱՆՈՑ

ՍԱՀՄԱՆԱՊԱՏ ԿԱՐՄԻՐ ՅԱՂԹԱՆԱԿ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳԻՆԵՂԱՆՈՑ ԵՎ ԱՅԼ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ

Ամենայն դեղատուներու մէջ։

Գլխաւոր գործակալ՝ Ս. Զումանով

Գալաթիոյ Գլխաւոր Հեղինակ։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳԻՆԵՂԱՆՈՑ

ՍԱՀՄԱՆԱՊԱՏ ԿԱՐՄԻՐ ՅԱՂԹԱՆԱԿ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳԻՆԵՂԱՆՈՑ ԵՎ ԱՅԼ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ

Ամենայն դեղատուներու մէջ։

Գլխաւոր գործակալ՝ Ս. Զումանով

Գալաթիոյ Գլխաւոր Հեղինակ։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳԻՆԵՂԱՆՈՑ

ՍԱՀՄԱՆԱՊԱՏ ԿԱՐՄԻՐ ՅԱՂԹԱՆԱԿ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳԻՆԵՂԱՆՈՑ ԵՎ ԱՅԼ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ

Ամենայն դեղատուներու մէջ։

Գլխաւոր գործակալ՝ Ս. Զումանով

Գալաթիոյ Գլխաւոր Հեղինակ։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳԻՆԵՂԱՆՈՑ

ՍԱՀՄԱՆԱՊԱՏ ԿԱՐՄԻՐ ՅԱՂԹԱՆԱԿ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳԻՆԵՂԱՆՈՑ ԵՎ ԱՅԼ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ

Ամենայն դեղատուներու մէջ։

Գլխաւոր գործակալ՝ Ս. Զումանով

Գալաթիոյ Գլխաւոր Հեղինակ։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳԻՆԵՂԱՆՈՑ

ՍԱՀՄԱՆԱՊԱՏ ԿԱՐՄԻՐ ՅԱՂԹԱՆԱԿ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳԻՆԵՂԱՆՈՑ ԵՎ ԱՅԼ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ

Ամենայն դեղատուներու մէջ։

Գլխաւոր գործակալ՝ Ս. Զումանով

Գալաթիոյ Գլխաւոր Հեղինակ։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳԻՆԵՂԱՆՈՑ

ՍԱՀՄԱՆԱՊԱՏ ԿԱՐՄԻՐ ՅԱՂԹԱՆԱԿ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳԻՆԵՂԱՆՈՑ ԵՎ ԱՅԼ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ

Ամենայն դեղատուներու մէջ։

Գլխաւոր գործակալ՝ Ս. Զումանով

Գալաթիոյ Գլխաւոր Հեղինակ։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳԻՆԵՂԱՆՈՑ

ՍԱՀՄԱՆԱՊԱՏ ԿԱՐՄԻՐ ՅԱՂԹԱՆԱԿ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳԻՆԵՂԱՆՈՑ ԵՎ ԱՅԼ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ

Ամենայն դեղատուներու մէջ։

Գլխաւոր գործակալ՝ Ս. Զումանով

Գալաթիոյ Գլխաւոր Հեղինակ։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳԻՆԵՂԱՆՈՑ

ՍԱՀՄԱՆԱՊԱՏ ԿԱՐՄԻՐ ՅԱՂԹԱՆԱԿ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳԻՆԵՂԱՆՈՑ ԵՎ ԱՅԼ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ

Ամենայն դեղատուներու մէջ։

Գլխաւոր գործակալ՝ Ս. Զումանով

Գալաթիոյ Գլխաւոր Հեղինակ։